

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

საქართველოს ეკონომიკის მიმღებიღა

ნოემბერი 2018

საქართველოს გრძელვადიანი ეკონომიკური ზრდის ძირითადი მიმართულებები

საქართველოს გრძელვადიანი სტრატეგიის მიზანია, მაკროეკონომიკურ სტაბილურობაზე დაფუძნებული, მდგრადი და ინკლუზიური ზრდა

- მთავრობის მიზანია, შეინარჩუნოს ჯანსაღი მაკროეკონომიკური გარემო, რომელიც იქნება უზრუნველყოფილი გონივრული ფისკალური, მონეტარული და ფინანსური პოლიტიკით.
 - სტრუქტურული რეფორმების გატარება, რომელიც გააუმჯობესებს მმართველობას, ხელს შეუწყობს უმუშევრობის და სიღარიბის დონის შემცირებას, არის დღის წესრიგის მთავარი პრიორიტეტი.
- ხელისუფლება ცდილობს, გაატაროს კერძო სექტორის თავისუფლების და გაძლიერების ხელშემწყობი რეფორმები, რომელიც მხარდაჭერილი იქნება ეფექტური და გამჭვირვალე მთავრობით.
 - ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტი საქართველოს მთავრობისთვის არის ძლიერი და კონკურენტუნარიანი კერძო სექტორის ჩამოყალიბება საგარეო და საშინაო დონეზე.
- ამ მიმართულებით, საქართველოს მთავრობას აქვს ორი მთავარი გრძელვადიანი ზრდის სტრატეგია:
(საქართველო 2020 და სექტორების განვითარების პოლიტიკა), რომელთა მიზანია მაკროეკონომიკური სტრუქტურის სიღრმისეული ტრანსფორმაცია. სტრატეგიების გეგმები და მიზნები მოყვანილია ქვევით.

გეგმა

მიზნები

საქართველო 2020:
სოციალურ-
ეკონომიკური
განვითარების
სტრატეგია

სექტორების
განვითარების
პოლიტიკა

- ინკლუზიური ეკონომიკური ზრდის ხელშეწყობა
 - უმუშევრობის შემცირება
 - გაუმჯობესებული სამუშაო და საცხოვრებელი პირობები
 - სოციალური დაცვის სისტემის დანერგვა
 - ადამიანური კაპიტალის განვითარება
- ექსპორტის ზრდის ხელშეწყობა შერჩეული სექტორების მეშვეობით,
რომელთა გამოირჩევა ზრდის მაღალი ტემპებით და ექსპორტის გაზრდის
პოტენციალით
 - ტურიზმი
 - ჰიდროელექტროენერგია
 - სოფლის მეურნეობა
 - ტრანსპორტი

სამი ძირითადი მიმართულება
საქართველო 2020

კერძო სექტორის
კონკურენტუნარიანობა

ადამიანური კაპიტალის განვითარება

ფინანსებზე წვდომა

წყარო: საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

4-პუნქტიანი გეგმა

ქვეყნის სწრაფი განვითარებისთვის

განათლების რეფორმა
ევენის სწრაფი განვითარებისთვის

ეკონომიკური რეფორმა
ევენის სწრაფი განვითარებისთვის

- პროფესიული განათლების ხელშეწყობა
- ზოგადი განათლების რეფორმა
- უმაღლესი განათლების საფუძვლიანი რეფორმა

- დეპოზიტების დაზღვევის რეფორმა
- საპენსიო რეფორმა
- PPP საკანონმდებლო ჩარჩო
- კაპიტალის ბაზრის რეფორმა
- გადახდისუუნარობის რეფორმა
- ანგარიშგებისა და საბუღალტრო აღრიცხვის რეფორმა
- საჯარო ინვესტიციების მართვის რეფორმა

სიცოციო მოწყობა
ევენის სწრაფი განვითარებისთვის

მმართველობის რეფორმა
ევენის სწრაფი განვითარებისთვის

- შემოვლითი გზის ინფრასტრუქტურის მშენებლობა
- მიწის რეფორმა
- სამხრეთ კავკასიის მილსადენის გაფართოება
აზერბაიჯანისა და საქართველოს გავლით
- სივრცითი განვითარება

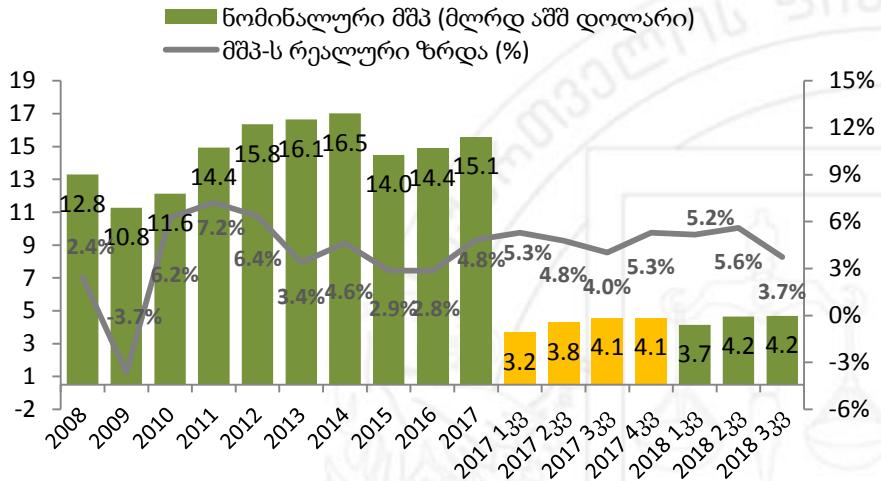
- ინკლუზიური მმართველობა - კერძო სექტორის
ჩართულობა საკანონმდებლო პროცესში
- ფიზიკური და ვირტუალური სივრცის მშენებლობა ერთი
გაჩერებით მომსახურების უზრუნველსაყოფად
- საჯარო ფინანსების მართვის (PFM) რეფორმა

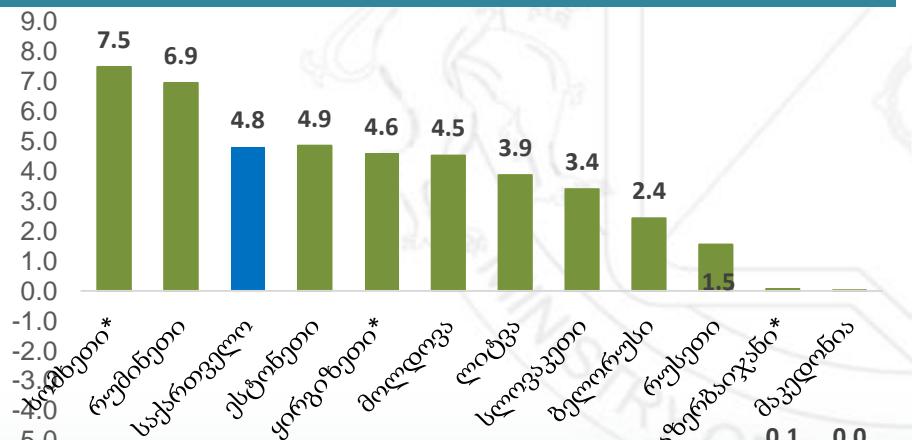
ეკონომიკის სტრუქტურა და ტენდენციები

ეკონომიკის სტაბილურა და ტენდენციები ჩრდილოებით მართვადი ეკონომიკის წარმატება: ამბავი ციფრებში

მშპ: 2008-2009 წლების კრიზისმა დროებითი გავლენა მოახდინა
სტაბილურ ეკონომიკურ ზრდაზე

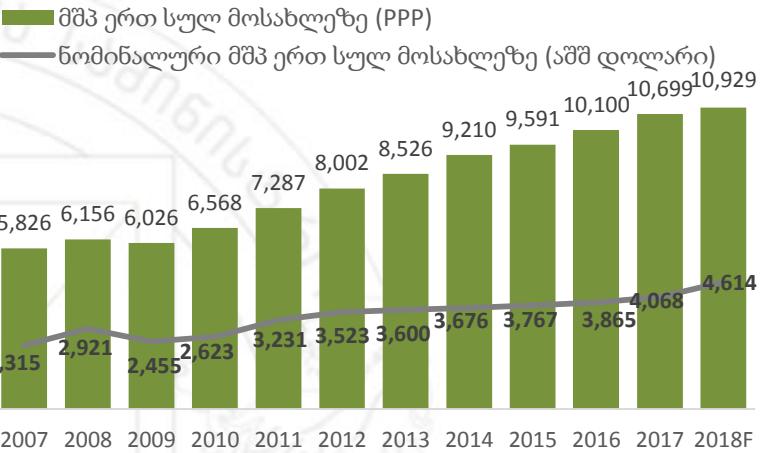

ეკონომიკური ზრდის შედარება ქვეყნებს შორის, 2017

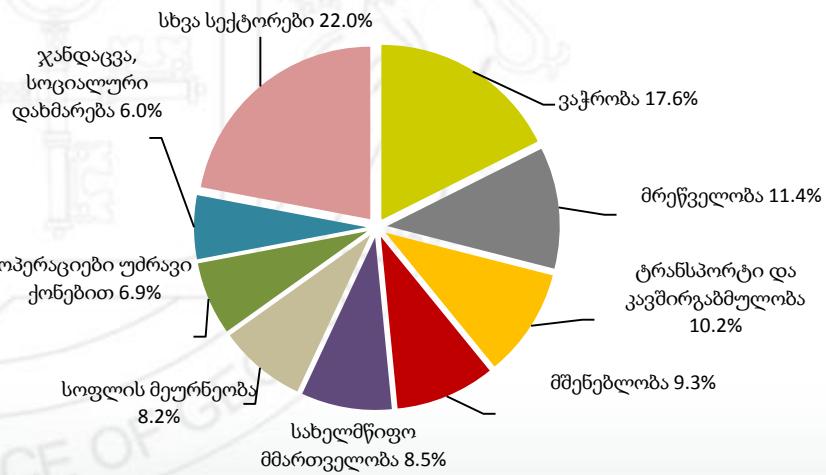

ზრდის ტემპები აღებულია IMF 2018 წლის ოქტომბრის
ეკონომიკური მიმოხილვიდან
*აღნიშნავს შეფასებებს 2017 წლისთვის

სწრაფად ზრდადი მშპ ერთ სულ მოსახლეზე

ნომინალური მშპ-ს სტრუქტურა, 2017

ევროკავშირსა და საქართველოს შორის ასოცირების შეთანხმების ხედმწერა აჩის ისტორიული წარმატება და გიგი წინსვდა საქართველოს საგარეო ურთიერთობებში

ევროკავშირსა და საქართველოს შორის ასოცირების შეთანხმება, გაფორმებული 2014 წლის 27 ივნისს, აძლიერებს პოლიტიკურ, ეკონომიკურ
და კოოპერატიულ ურთიერთობებს ევროკავშირსა და საქართველოს შორის

- ასოცირების შეთანხმება აყალიბებს გრძელვადიან ფუნდამენტს ევროკავშირის და საქართველოს სამომავლო ურთიერთობებში, რომელიც დაფუძნებულია 2014-2016 წლების პერიოდზე შეთანხმებულ პრიორიტეტებზე, მათ შორის არის ღრმა და ყოვლისმომცველი სავაჭრო სივრცე ("DCFTA").
- ასოცირების შეთანხმება ქმნის პრაქტიკულ გეგმას ევროკავშირის და საქართველოს პოლიტიკური ასოცირების და ეკონომიკური ინტეგრაციისთვის
 - ასოცირების შეთანხმება აერთიანებს პოლიტიკურ ელემენტებს, რეფორმებს დემოკრატიული ინსტიტუტების გასაძლიერებლად, თანამშრომლობას საგარეო და უსაფრთხოების პოლიტიკის მიმართულებით, მათ შორის
 - ყველა მიმართულება მოახდენს პოზიტიურ გავლენას საქართველოს ეკონომიკის, ინსტიტუციების და საგარეო აღქმის გაძლიერებაზე
 - ევროკავშირთან შეთანხმება დაეხმარება გეოპოლიტიკური რისკების შემცირებას, რადგან თანამშრომლობა უსაფრთხოების გაძლიერების მიზნით არის ასევე პრიორიტეტული
 - შეთანხმების გაფორმების შემდგომ, რუსეთის მთავრობას არ გაუზავნია საქართველოსთვის ნეგატიური სიგნალები, იმის საწინააღმდეგოდ რაც მან მოიმოქმედა უკრაინის და მოლდავეთის შემთხვევაში
 - ბოლო პერიოდში სანქციების გაუქმება რუსეთის მხრიდან არის სიმბოლო საქართველოს და რუსეთს შორის სავაჭრო ურთიერთობების ახალი ტენდენციის
 - ასოციაციის განრიგი ასევე მოიცავს ეკონომიკურ და სავაჭრო ელემენტებს, მათ შორის DCFTA-ში მიმღვნილი თავი და თანამშრომლობა ისეთ სექტორებში როგორიცაა ენერგეტიკა, ტრანსპორტი, დასაქმების და სოციალური პოლიტიკა
 - ხელშეკრულებაზე ხელის მოწერა საქართველოს მისცემს ევროკავშირიდან ფინანსური დახმარების შესაძლებლობას, ტექნიკური დახმარების, ინფორმაციის გაზიარების და შესაძლებლობების განვითარების საშუალებას, ყველაფერი ეს ხელს შეუწყობს საქართველოს ეკონომიკურ განვითარებას
 - ასოცირების ხელშეკრულება ევროკავშირთან იძლევა პოზიტიურ სიგნალებს ბაზრებისთვის და ეხმარება ექსპორტის განვითარებას 2014-2015 წლების განმავლობაში და მას შემდეგაც
 - საქართველო-ევროკავშირის ურთიერთობების გაუმჯობესება დაეხმარება ეკონომიკური ზრდის გაუმჯობესებას და ხელს შეუწყობს საქართველოს ეკონომიკის ინტეგრირებას დანარჩენი მსოფლიოს ბაზრებთან

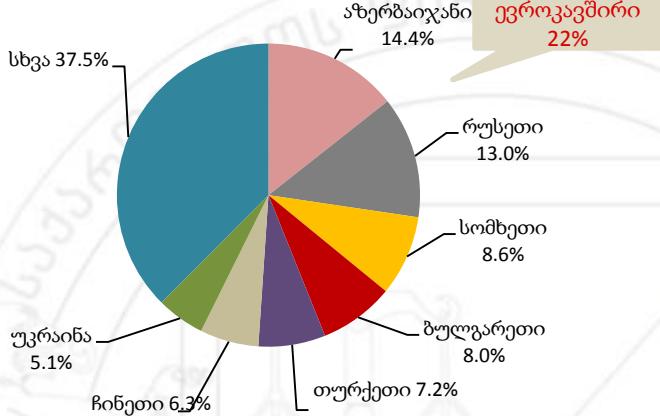
■ შეთანხმებაზე ხელმოწერა ადასტურებს საქართველოს მისწრაფებას მდგრადი განვითარების, დემოკრატიის და გამჭვირვალობისკენ. ასევე, დამატებით ბიძგს აძლევს საქართველოს, როგორც საინტერესო საინვესტიციო ქვეყნად აღქმას

ეკონომიკის სტრუქტურა და ტენდენციები

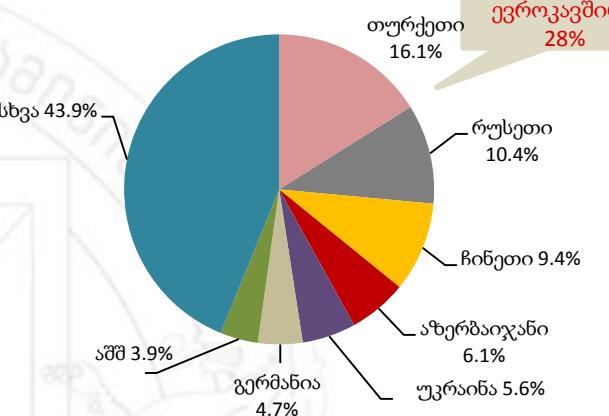
ღიბერადური ვაჭრობა, ღივერსიფიცირებული პარტნიორები, თავისუფაღი ვაჭრობის შეთანხმებების მნიშვნელოვანი და ზრდადი კავშირები

- ✓ მარტივი დაბეგვრა და საბაჟო პოლიტიკა, მოსახერხებელი პროცედურები
- ✓ რაოდენობრივი შეზღუდვების და სატარიფო ბარიერების არარსებობა
- ✓ სავაჭრო ლიბერალიზმი და გახსნილობა
- ✓ მეზობელ ქვეყნებთან გაფორმებული თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულება
- ✓ ევროკავშირთან გაფორმებული ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის (DCFTA) რატიფიცირება მოხდა ევროკავშირის მრავალი წევრი სახელმწიფოს მიერ
- ✓ საქართველო დაბრუნდა რუსეთის ბაზარზე
- ✓ ჩინეთთან გაფორმდა თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულება

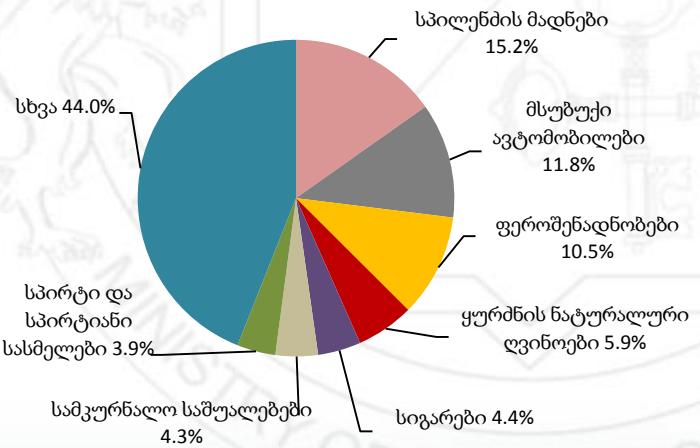
ძირითადი საექსპორტო ბაზრები
2018 იანვარი - ნოემბერი

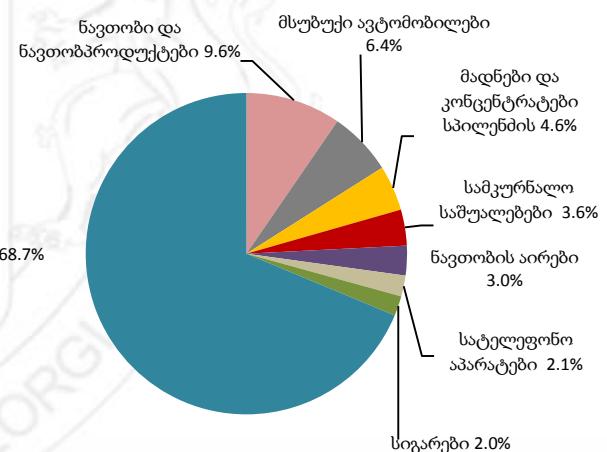
ძირითადი საიმპორტო ბაზრები
2018 იანვარი - ნოემბერი

ძირითადი საექსპორტო პროდუქცია
2018 იანვარი - ნოემბერი

ძირითადი საიმპორტო პროდუქცია
2018 იანვარი - ნოემბერი

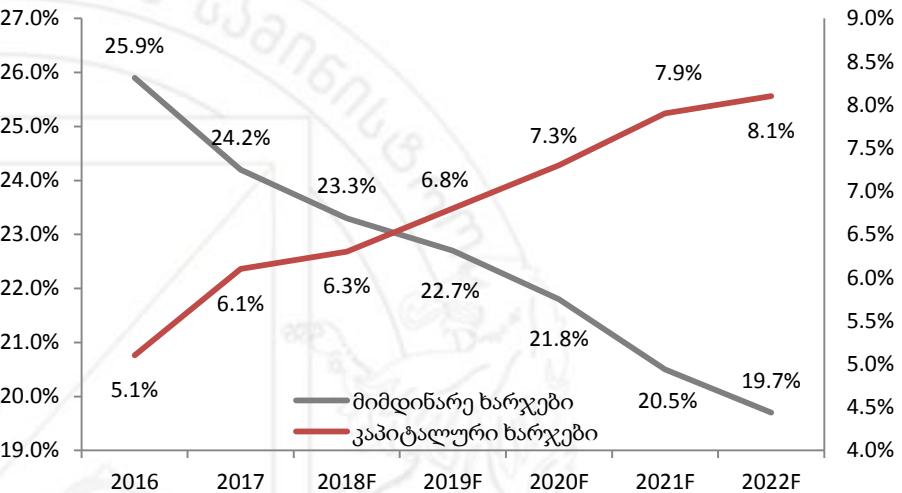
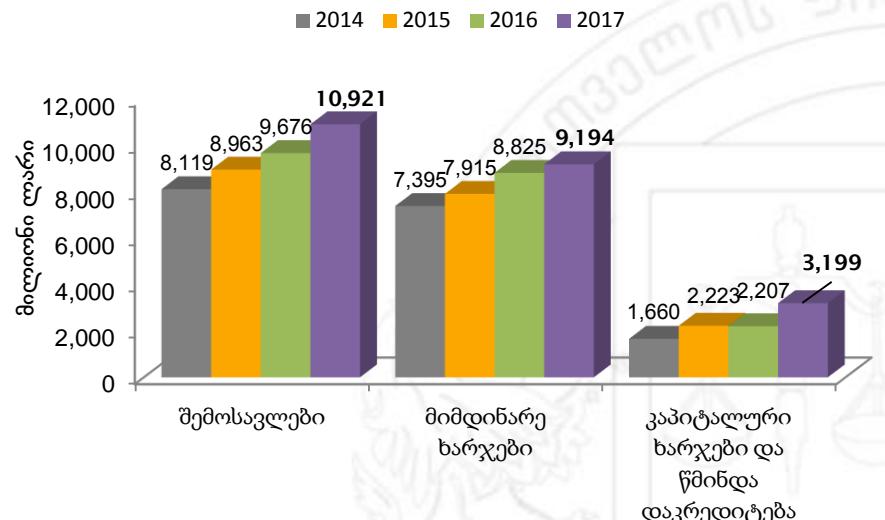

ფინანსური სტრუქტურა და მთავრობის ვალი

ფინანსური კონსოლიდაცია და მთავრობის ვარი ძრიერი ფინანსური კონსოლიდაციის გზა მართვადი მდგრადი მაღარი შემოსავდებით და გონივრული სახელმწიფო ხარჯებით

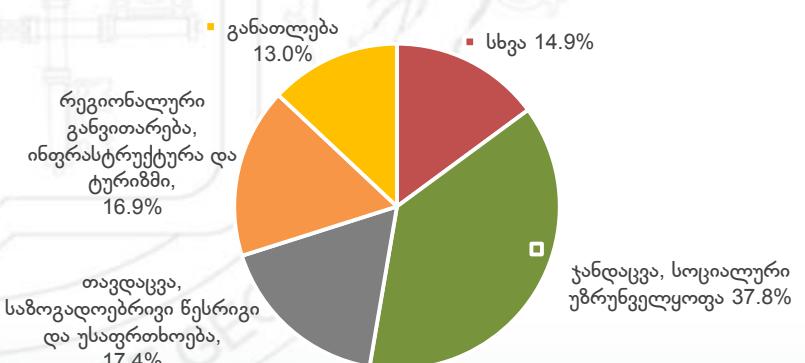
ფინანსური კონსოლიდაცია

ფინანსური ბალანსი %-ად მშპ-თან (GFSM 1986)

2017 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯების კომპოზიცია

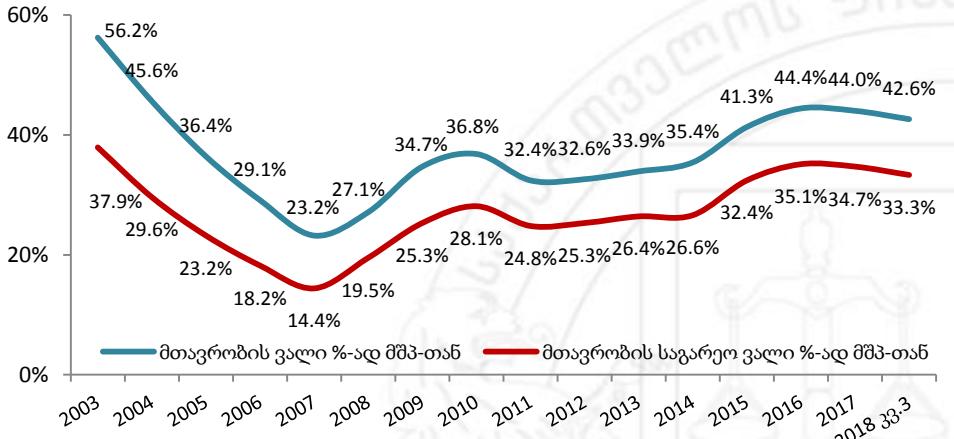
ფინანსურის სტრუქტურა და მთავრობის ვარი
სტრატეგიული საინვესტიციო პროექტები, რომელიც მნიშვნელოვან დაღებით ეფექტს
ახდენენ ეკონომიკაზე

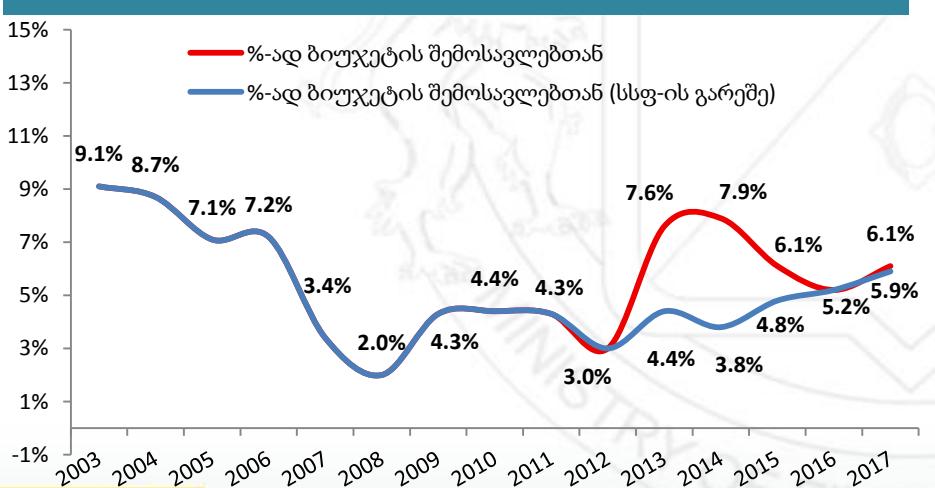
- ✓ ენერგოინფრასტრუქტურა
 - გადამცემი ხაზების ჩატარების მშენებლობა
 - ჰიდროელექტროსადგურების ჩატარების მშენებლობა
- ✓ საგზაო ინფრასტრუქტურა
 - აღმოსავალე-დასავალეთის ავტომაგისტრალის მშენებლობა
 - ჩეგიონული, ადგიღობრივი და მეორადი გზების ჩატარების მშენებლობა
- ✓ მუნიციპალური და ჩეგიონული ინფრასტრუქტურა
 - ჩეგიონული მუნიციპალური და ურბანული ინფრასტრუქტურის განვითარების პროექტები
 - წყარომარაგების, წყარანინების და სანიაღვრე პროექტები
 - მყარი ნაწილების მართვის პროექტები
- ✓ სოფტის მეურნეობა
 - საინიგაციო და საღრენაუტო სისტემების ჩატარების მშენებლობა

ფინანსური სტრუქტურა და მთავრობის ვალი მთავრობის საგარეო ვალის მდგომარეობა

ვალის ინდიკატორები: გონივრული ლიმიტების ფარგლებში

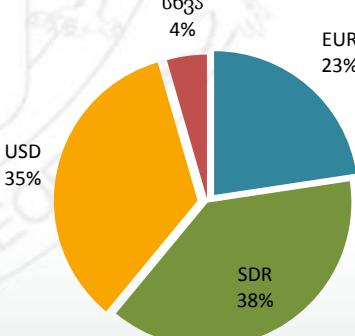
მთავრობის საგარეო ვალის მომსახურება

მთავრობის ვალის მაჩვენებლები ს ტაბილურია და ვალის ყოველწლიური მომსახურება ადვილი

- ✓ 2015 წელს მთავრობის ვალი გაიზარდა **41.3%** - მდე მშპ-თან მიმართებაში, მთავრობის საგარეო ვალი კი - **32.4%** - მდე. მთავრობის მთლიანი ვალის ზრდა უმთავრესად გამოწვეული იყო ლარის გაუფასურებით. 2016 წელს მთავრობის ვალის მშპ-თან ფარდობა გაიზარდა **44.4%-მდე**, ხოლო მთავრობის საგარეო ვალი - **35.1%-მდე**. 2017 წლისთვის ეს მაჩვენებლებია **44.0%** და **34.7%**, შესაბამისად. წინასწარი შეფასებით, 2018 წლის მესამე კვარტალში მთავრობის ვალი მშპ-თან **42.6%-ს** შეადგენს.
- ✓ IMF-ის ვალის მდგრადობის ანალიზის თანახმად, მთავრობის ვალი მშპ-თან მიმართებაში დარჩება სტაბილური ყველაზე სტანდარტული შოკების პირობებში.
- ✓ საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი (AWIR) მთავრობის საგარეო ვალზე არის 2%-ის ფარგლებში.
- ✓ მთავრობის საგარეო ვალის პორტფელი შედგება მრავალმხრივი და ორმხრივი კრედიტორებისგან, სესხები აღებულია უმთავრესად შედავათიანი პირობებით, მთავრობის საგარეო ვალის პორტფელის 70% არის ფიქსირებულ განაკვეთში. აღნიშნული ფაქტორები აზლვებს პორტფელს საპროცენტო განაკვეთის ეგზოგენურ მერყეობებისგან და მიუხედავად გლობალურ ეკონომიკურ გაურკვეულობებისა, უზრუნველყოფს მთავრობის საგარეო ვალის დაბალ და მისაღებ მომსახურების ხარჯებს.
- ✓ ახლო მომავალში, არ არსებობს რეფინანსირების რისკი

მთავრობის საგარეო ვალი ვალუტების მიხედვით, 2018 წლის ივლისის მდგომარეობით

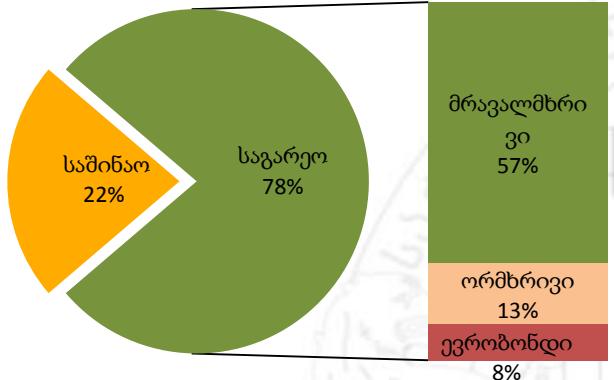

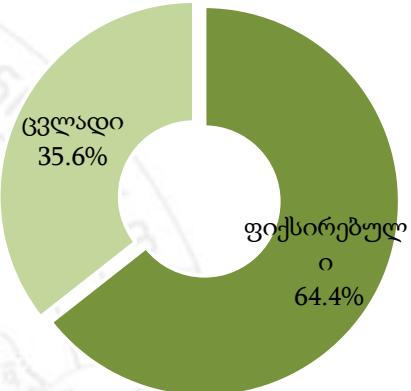
ფინანსური სტრუქტურა და მთავრობის ვარი მთავრობის საგარეო ვარის მდგომარეობა

მთავრობის ვალის მისაღები ნაშთი და ძალიან დაბალი საპროცენტო
განაკვეთი

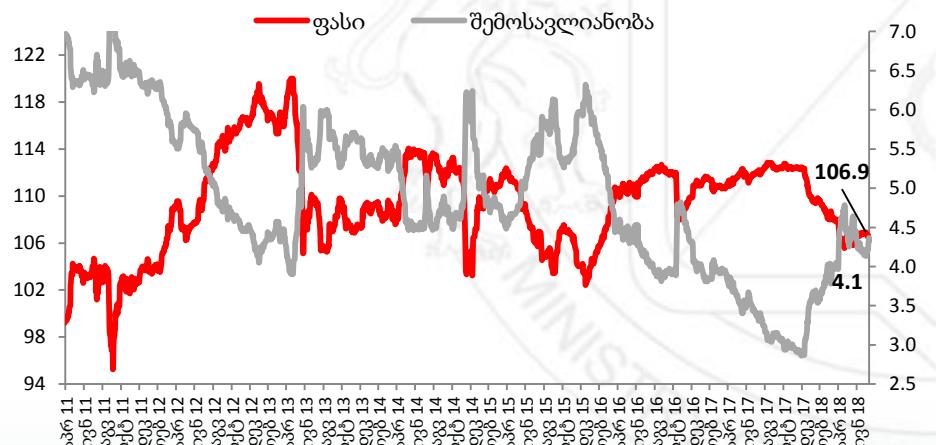
მთავრობის საგარეო ვალის საპროცენტო განაკვეთის ტიპები:
საპროცენტო განაკვეთის რისკი შემცირებულია მინიმუმამდე

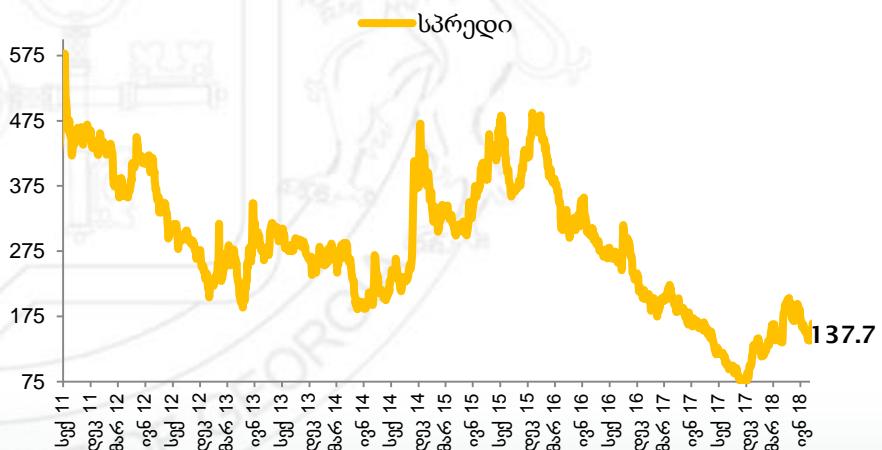
მთავრობის საგარეო
ვალის ბორტფელის
საშუალო შეწონილი
საპროცენტო
განაკვეთი: **2.1%**

საქართველოს სუვერენული ევრობლიგაცია 2021

საქართველოს სუვერენული ევრობლიგაცია 2021

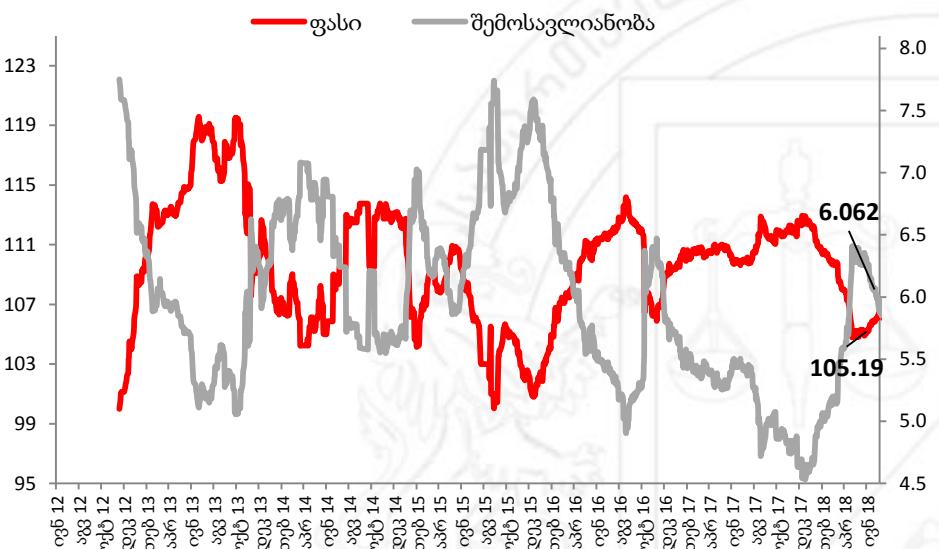

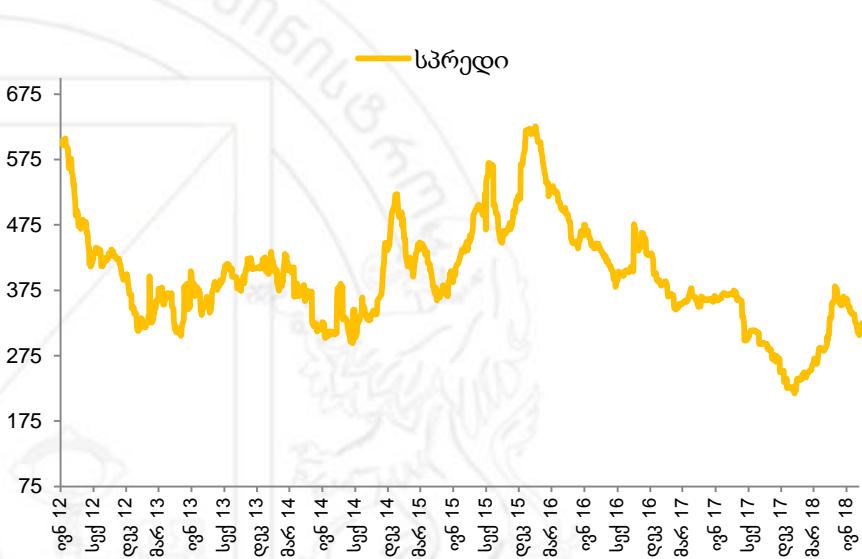
ფინანსური სტრუქტურა და მთავრობის ვალი

სახელმწიფო საკუთრებაში აჩვებული საწარმოების მიერ გამოშვებული ევროობრიგაციები

საქართველოს რეინიგზის ევროობლიგაცია 2022

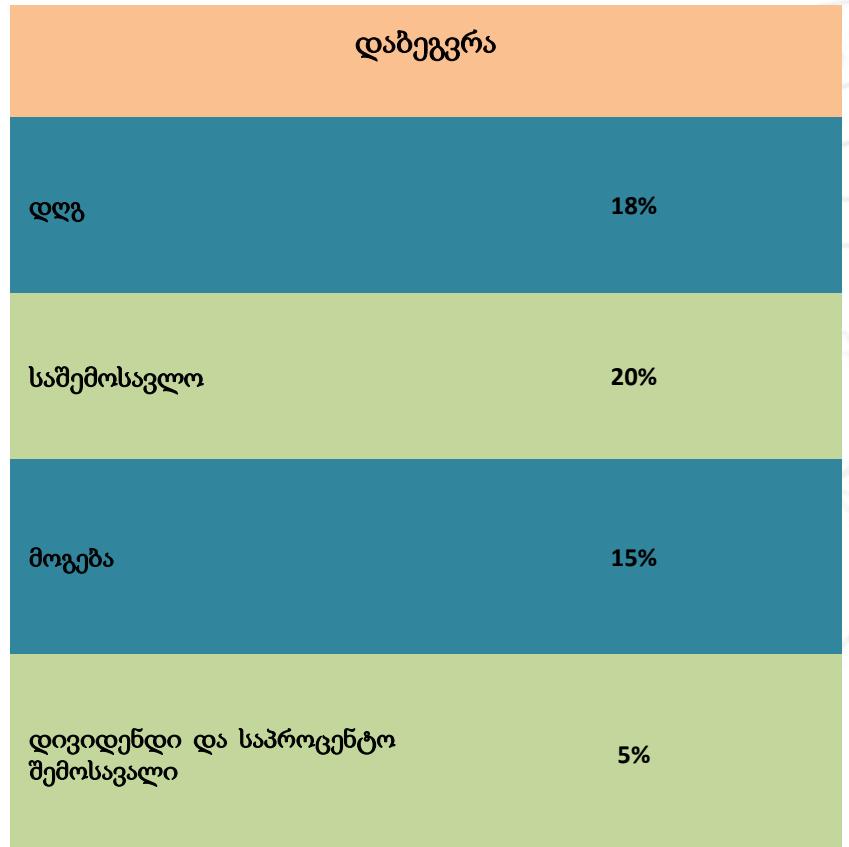
საქართველოს რეინიგზის ევროობლიგაცია 2022

ფინანსური სტრუქტურა და მთავრობის ვალი

მარტივი, ეფექტური და სამართლიანი საგადასახადო სისტემა, დაბალი გადასახადებით

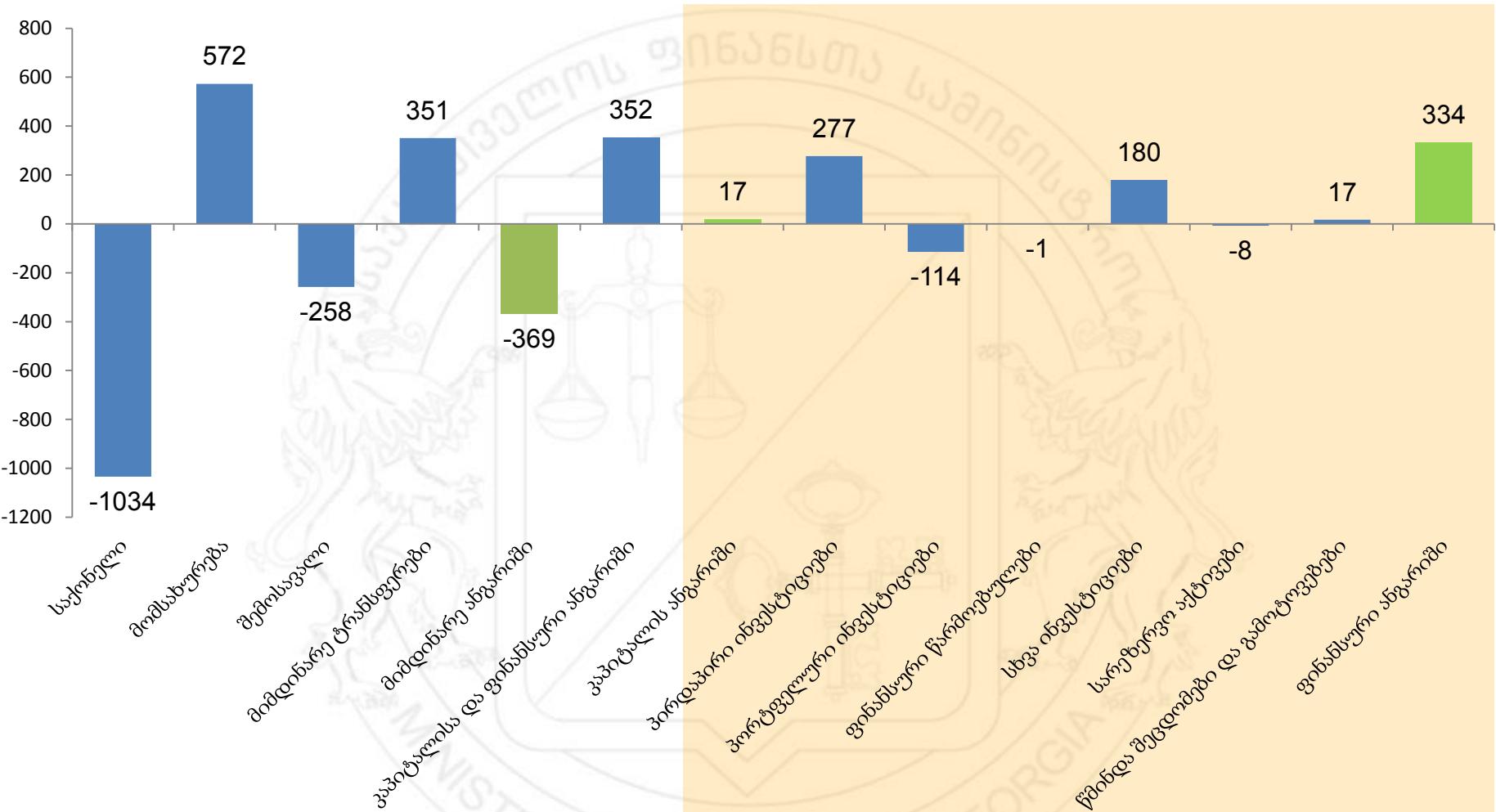
- ✓ არ არის ხელფასის გადასახადი და სოციალური დაზღვევის გადასახადი.
- ✓ არ არის კაპიტალის მატების გადასახადი.
- ✓ არ არის სიმდიდრის გადასახადი, მემკვიდრეობის გადასახადი და საფოსტო მოსაკრებელი.
- ✓ არ არის ფიზიკური პირის მიერ უცხოური წყაროდან მიღებულ შემოსავალზე გადასახადი.
- ✓ 2017 წლის 1 იანვრიდან ამოქმედდა მოგების გადასახადის ახალი მოდელი, რომელიც ითვალისწინებს რეინვესტირებული მოგების დაბეგვრისგან გათავისუფლებას მისი დივიდენდის სახით განაწილებამდე.
- ✓ ძალიან ძლიერი პოლიტიკური ვალდებულება დაბალი და მარტივი გადასახადების შენარჩუნების მიმართ და მომსახურეობის გაუმჯობესების კუთხით.
- ✓ მნიშვნელოვნად გამარტივებული საგადასახადო სისტემა და საბაჟო ადმინისტრირება, მიმართული ბიზნესების და ინვესტორებისთვის მაქსიმალური კომფორტის შესაქმნელად.
- ✓ ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების მიზნით, საქართველოს აქვს 54 ქვეყანასთან დადებული ხელშეკრულება.

საგანეო სექტორი

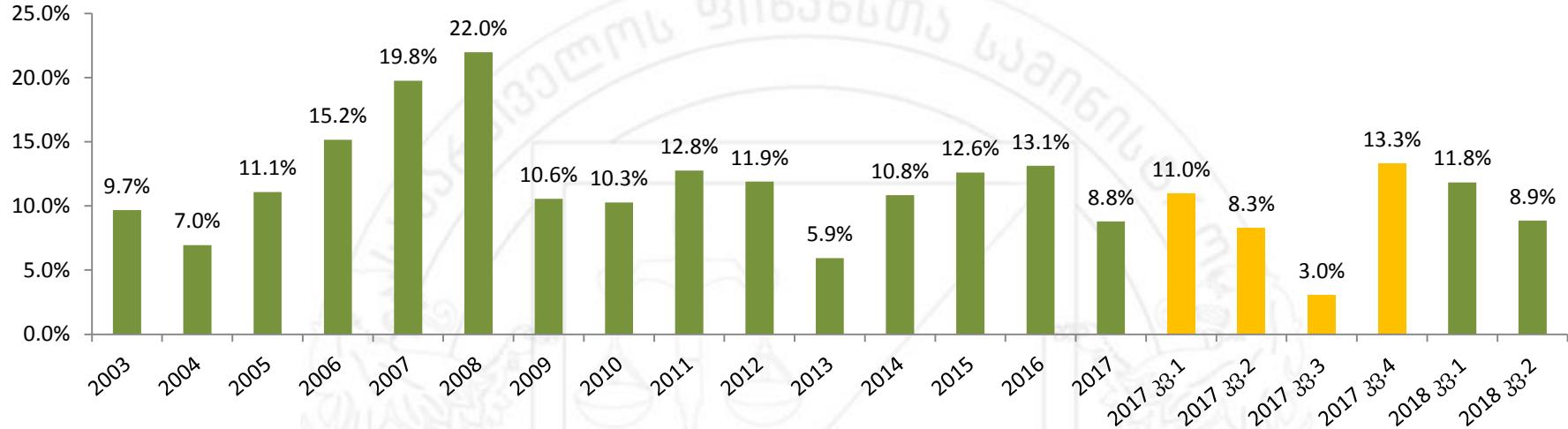

საგარეო სექტორი მიმღინარე ანგარიშის დაფინანსების სტრუქტურა 2018 კვ2

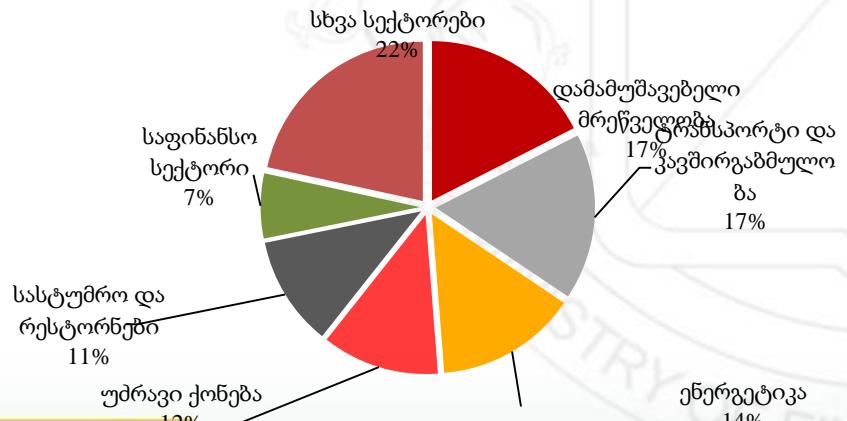

საგარეო სექტორი საგადასახდელო ბარანსი

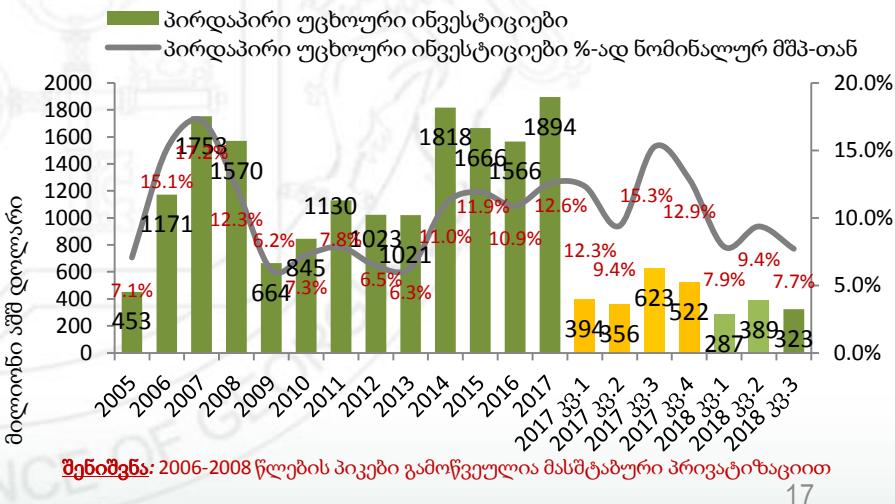
მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი (%-ად მშპ-თან)

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მიხედვით
2018 კვ. 3

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები

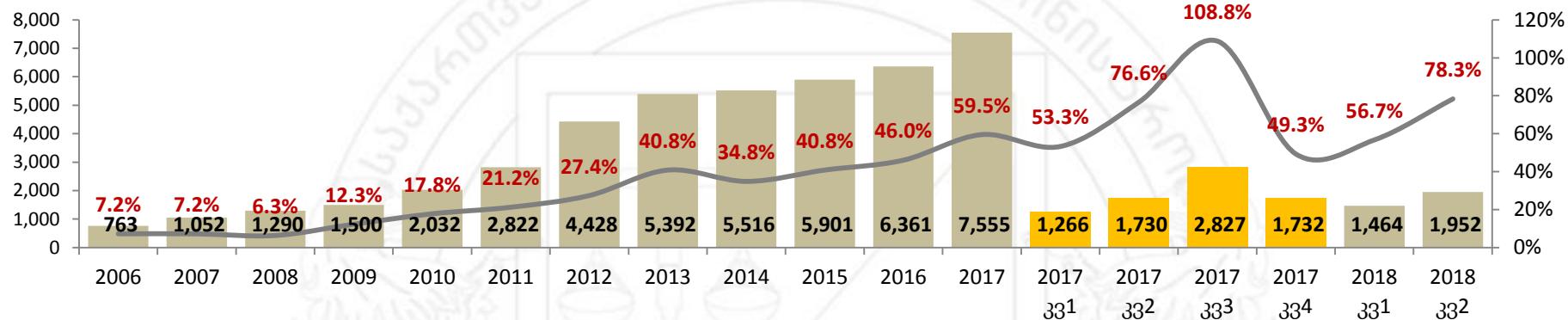
საგარეო სექტორი

მიმღინარე ანგარიში - სტაბილურად ზრდადი საგარეო შემოსავები

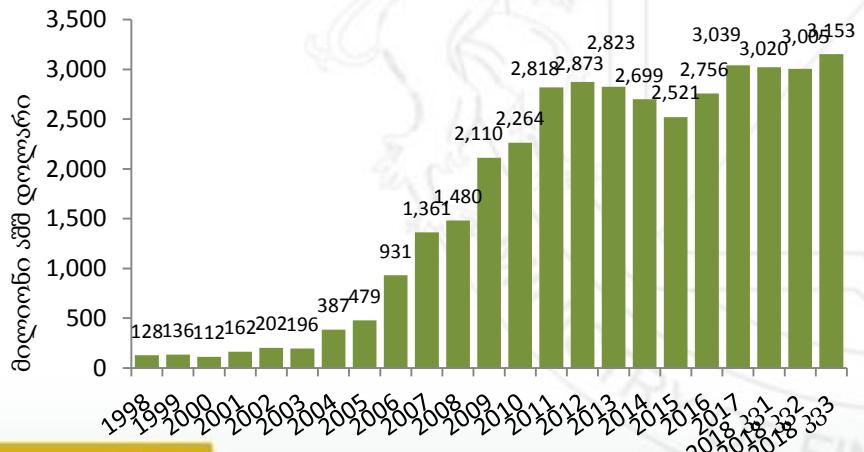
სწრაფად ზრდადი ტურიზმის სექტორი, ძლიერი პოტენციალით

■ უცხოელი ვიზიტორები (ათასი)

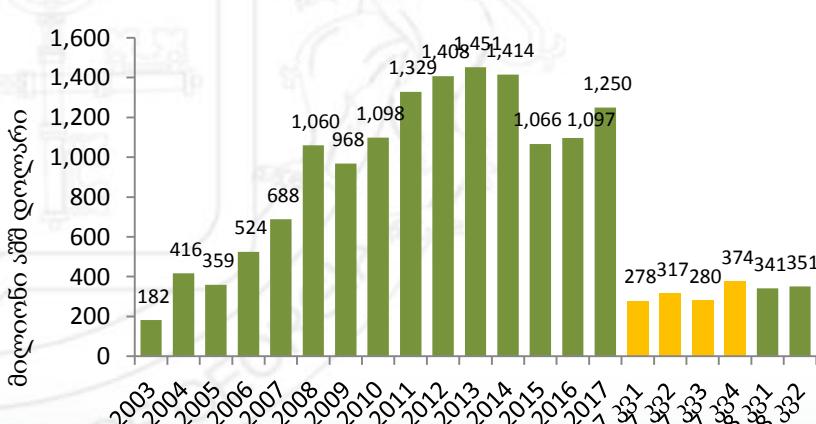
— წმინდა შემოსავალი ტურიზმიდან, %-ად სავაჭრო ბალანსთან

ოფიციალური საერთაშორისო რეზერვები

წმინდა მიმდინარე ტრანსფერტები

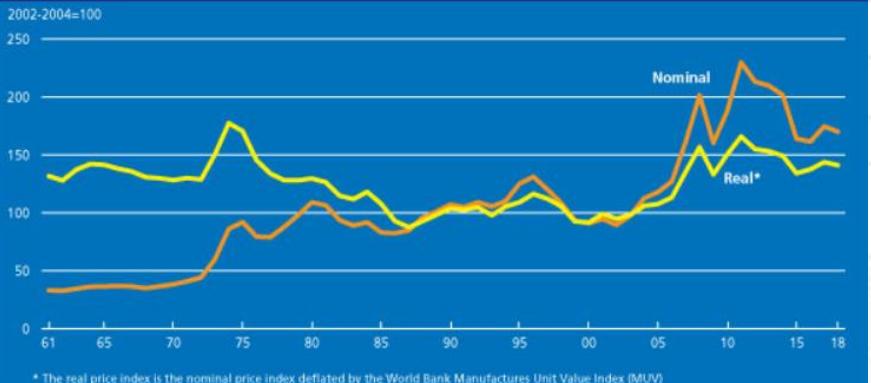
მონეტარული და საბანკო სექტორი

მონეტარული და საბანკო სექტორი

მსოფლიო სასურსათო ფასების ინდექსი

FAO Food Price Index in nominal and real terms

საშუალო ინფლაციის განაკვეთი

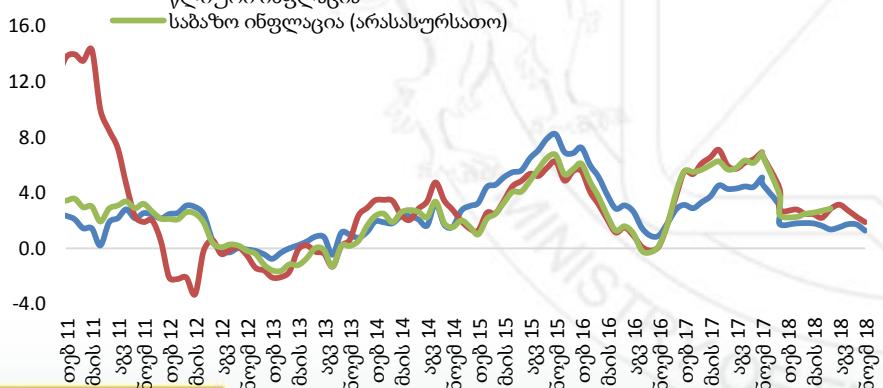
საშუალო ინფლაციის ფონი საბაზოდებო

(12 ივნის საშუალო ნიმუში 12 ივნის საშუალოსთან, პროცენტული ცვლილება)

ინფლაციის დინამიკა

- საბაზო ინფლაცია (არასასურსათო, ენერგომატარებლების გარეშე)
- წლიური ინფლაცია
- საბაზო ინფლაცია (არასასურსათო)

წლიური ინფლაციის განაკვეთი

წლიური ინფლაციის ფონი საბაზოდებო

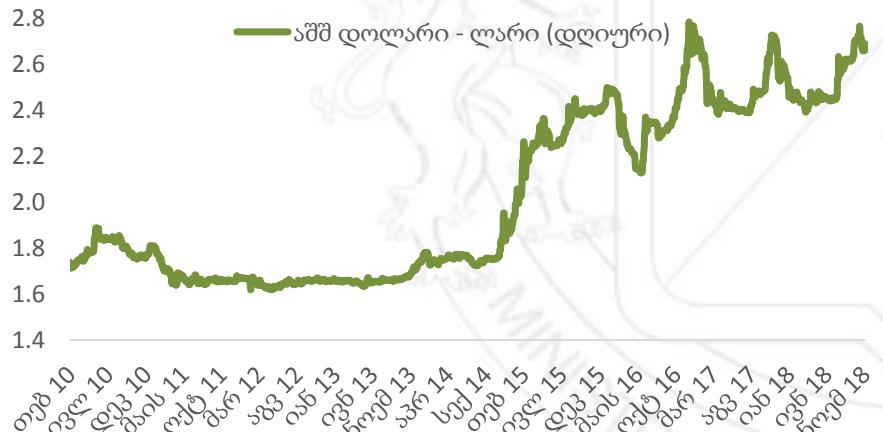
(ნიმუში ნოემბერი შესაბამის თვეებთან, პროცენტული ცვლილება)

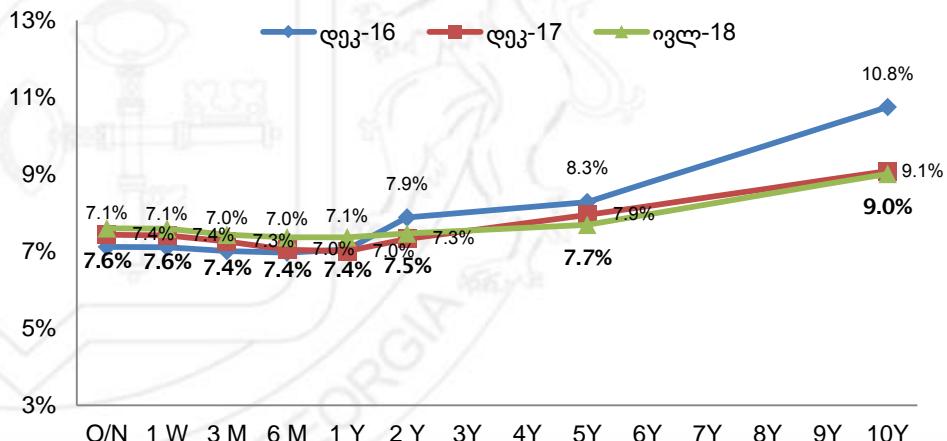
მონეტარული და საბანკო სექტორი გაცვლითი კურსის თავისუფლად მცურავი ჩვეულები -პოლიტიკის პრიორიტეტი

- ✓ ინფლაციის თარგეთირების რეჟიმზე გადასვლამ გამოიწვია გაცვლითი კურსის მოქნილობის გაზრდა.
- ✓ მცურავმა გაცვლითმა კურსმა გაზარდა ეკონომიკის მდგრადობა. საქართველოს ეროვნული ბანკის მონაწილეობა სავალუტო ბაზარზე არის შეზღუდული.
- ✓ ლარის შემოსავლიანობის მრუდი - საპროცენტო განაკვეთსა და ნარჩენ ვადიანობას შორის კავშირი. დაღმავალი მოკლევადიანი მონაკვეთი ქმნის მომავალი საპროცენტო განაკვეთების შემცირების მოლოდინებს.

სავალუტო კურსის დინამიკა

საქართველო: შემოსავლიანობის მრუდი

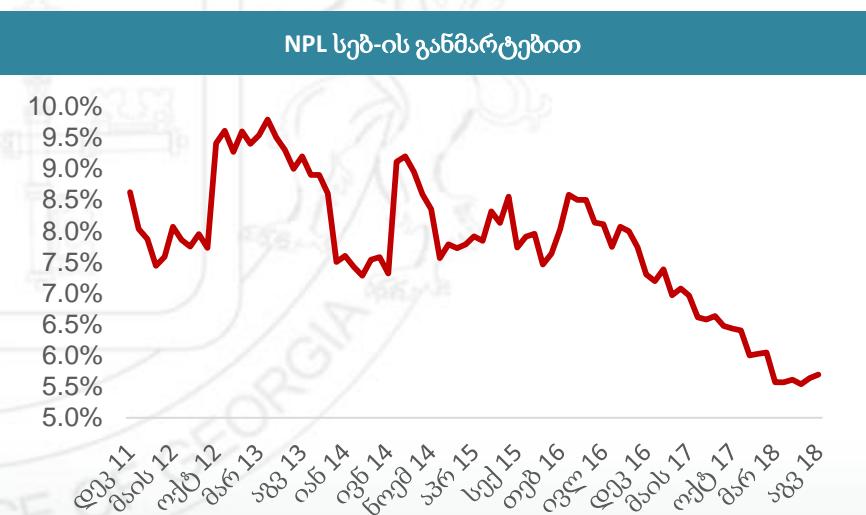

მონეტარული და საბანკო სექტორი

ბანკების მაღარი კაპიტალიზების მაჩვენებელი და გაბარი NPL

- ✓ საბანკო სისტემა ხასიათდება გამძლეობით ზოგადი და სპეციფიკური შოკების მიმართ;
- ✓ ბანკების მაღალი კაპიტალიზების მაჩვენებლები Basel I-ის მიხედვით - 23% (15% ადგილობრივი სტანდარტით) 2017 წლის დეკემბრის მდგომარეობით; ლიკვიდობის კოეფიციენტი შეადგენს - 36% და NPL 2.7%-ს (სსფ-ის განმარტებით) 2018 წლის აგვისტოს მდგომარეობით; ბანკების კაპიტალიზების მაჩვენებელი Basel III-ის მიხედვით არის 18%-ის ფარგლებში;
- ✓ გაცვლითი კურსის გაუფასურებას ჰქონდა მცირე გავლენა NPL-ზე;
- ✓ საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებიდან (IFIs) სესხების აღება წარმოადგენს საბანკო სექტორის არადეპოზიტური დაფინანსების დიდ ნაწილს;
- ✓ საბანკო სექტორი კერძო მფლობელობაშია 1995-დან; არ არის შეზღუდვა უცხოელების მიერ მფლობელობაზე;

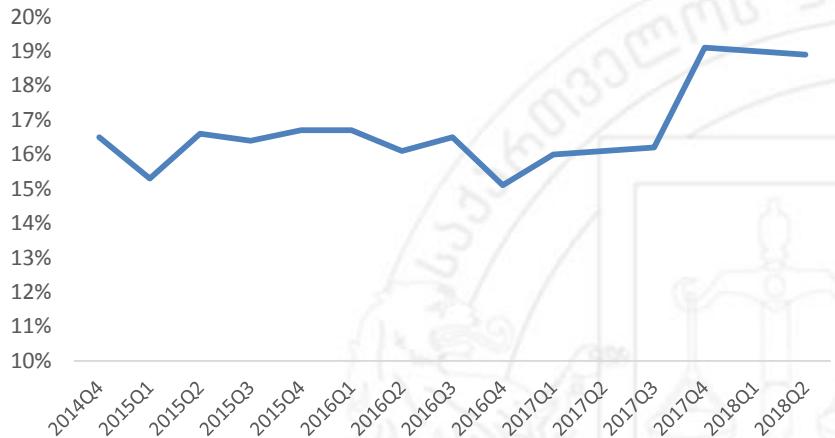

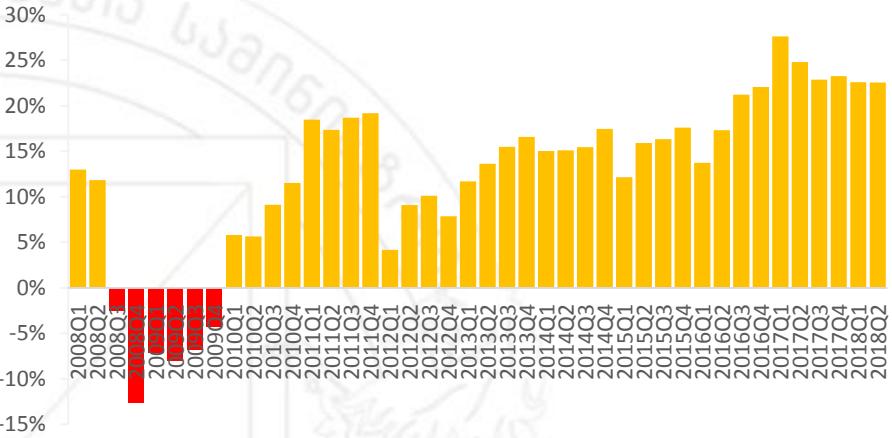
მონეტარული და საბანკო სექტორი

საბანკო სექტორის ჯანსაღი მაჩვენებები

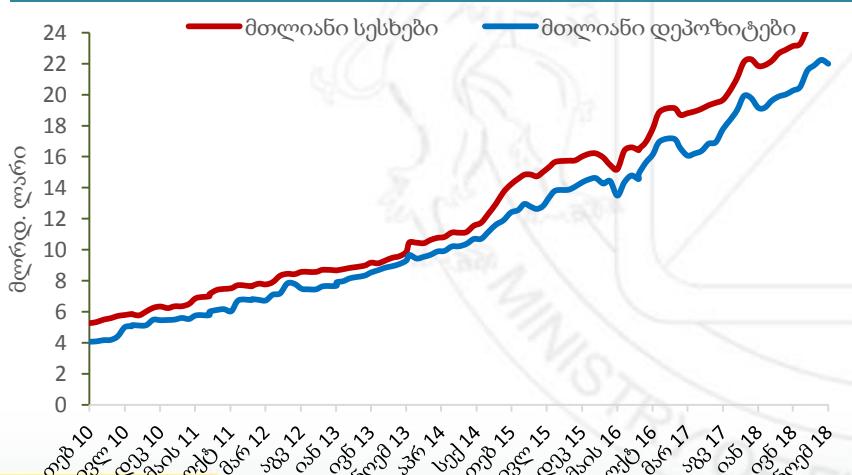
**ტრადიციულად მაღალი კაპიტალის ადეკვატურობის მაჩვენებლები
(Basel III)**

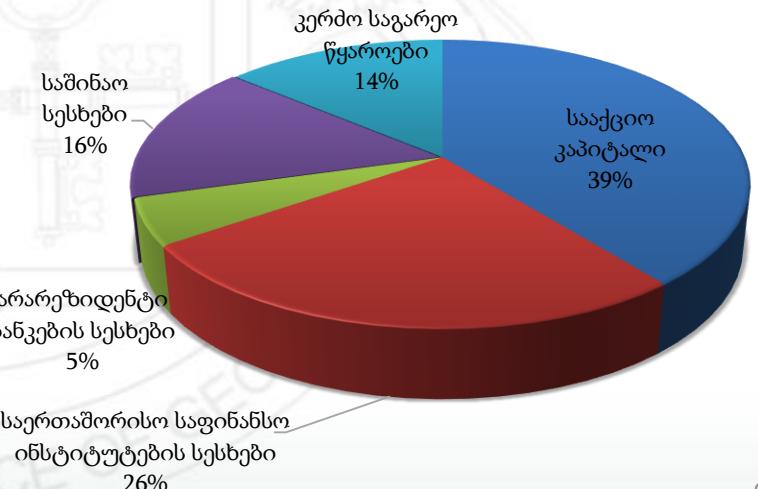
მაღალი შემოსავლიანობა ROE-ს მიხედვით

დეპოზიტების და სესხების მომრაობა ტანდემში

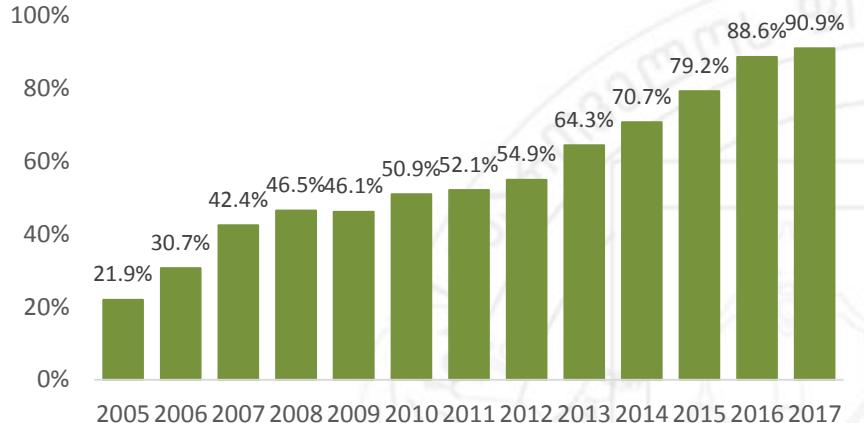

**არადეპოზიტური დაფინანსების ჯანსაღი სტრუქტურა,
აგვისტო 2018**

მონეტარული და საბანკო სექტორი კრედიტის ზრის განსაღი ტემპი

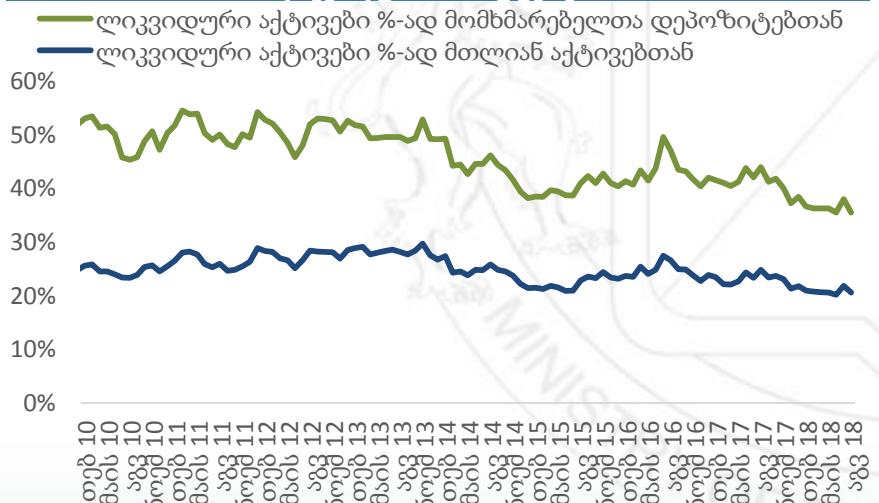
საბანკო სექტორის აქტივები %-ად მშპ-თან

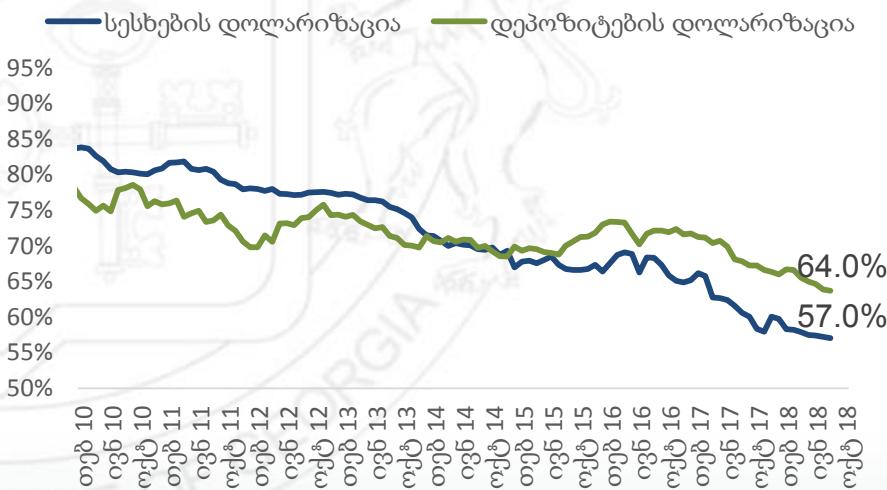
კომერციული ბანკების დაკრედიტება, მილიონი ლარი

საბანკო სექტორის ლიკვიდურობის კოეფიციენტები –
ლიკვიდური აქტივები %-ად მომხმარებელთა დეპოზიტებთან

საბანკო სექტორის დოლარიზაცია - კლებადი ტრენდი

საქართველოს საერთაშორისო რეიტინგები

საქართველოს საერთაშორისო ნეიტინგები სუვერენული საკრედიტო ნეიტინგები

**STANDARD
&POOR'S**

Fitch Ratings

**Moody's
INVESTORS SERVICE**

BB- სტაბილური
(დადასტურებული
ნოემბერში 2018)

BB- პოზიტიური
(დადასტურებული
აგვისტოში 2018)

Ba2 სტაბილური
(დადასტურებული
მარტში 2018)

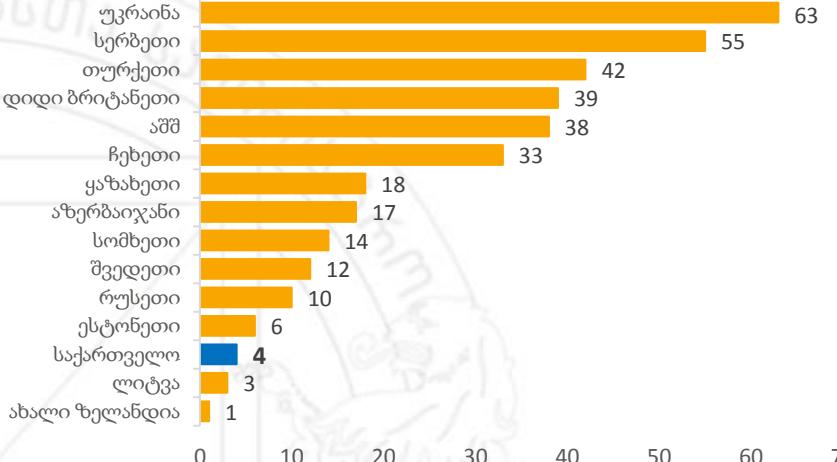
საქართველოს საერთაშორისო ჩეიტინგები მსგავს ქვეყნებთან შედარებით მუდმივი უპირატესობა

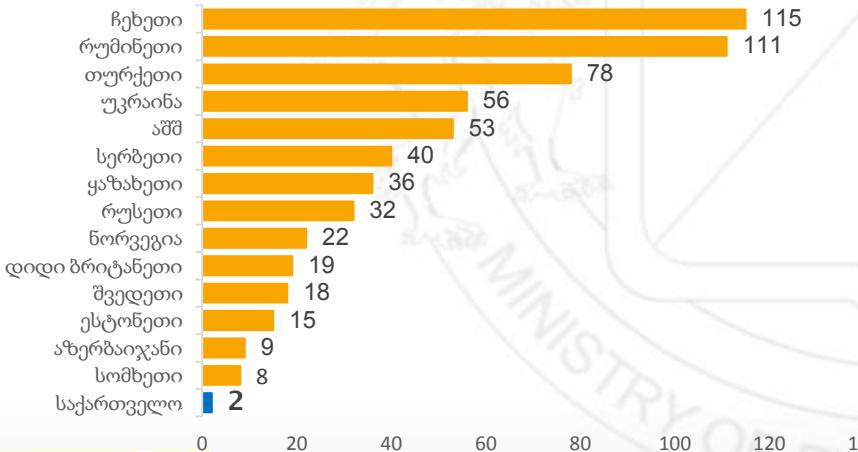
**საქართველო : ერთ-ერთი ყველაზე ლიბერალური შრომის გარემო
Heritage Foundation-ის თანახმად , 2017**

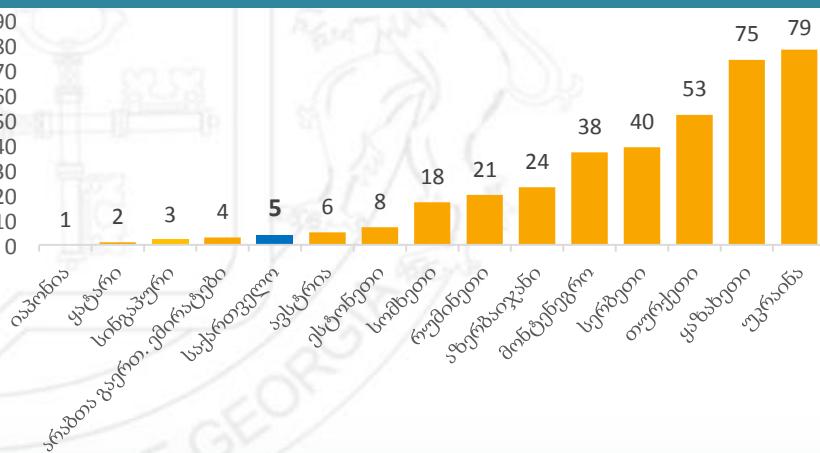
World Bank Doing Business,2019: ქონების რეგისტრაცია

World Bank Doing Business,2019: ბიზნესის დაწყება

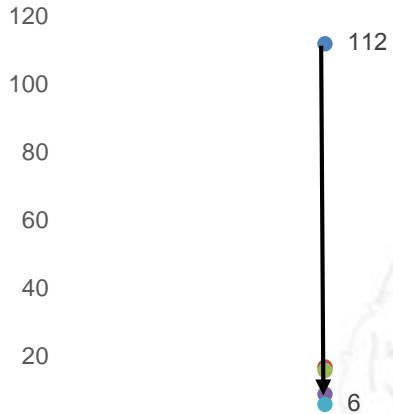
დანაშაულის ინდექსი, 2018 (რეიტინგი)

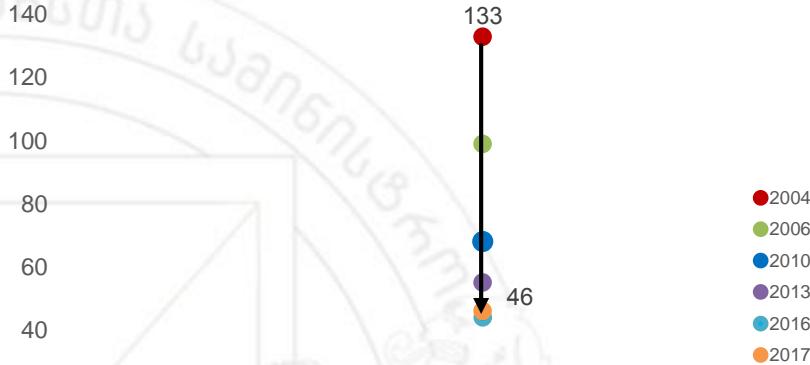
საქართველოს საერთაშორისო ჩეიტინგები გაუმჯობესებული პოზიციები

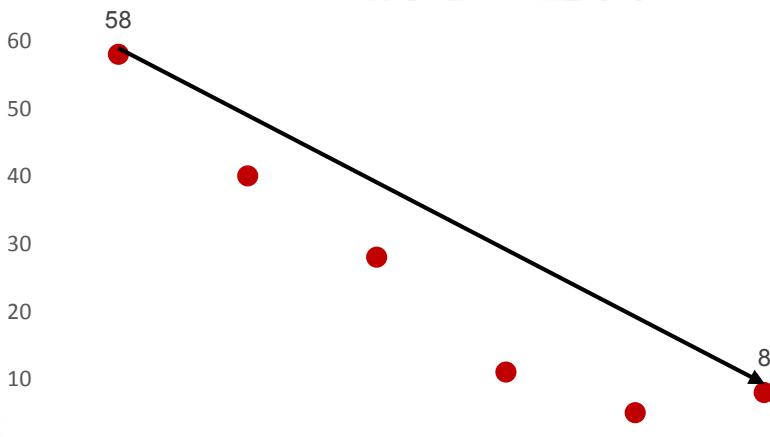
**World Bank Doing Business: ბიზნესის კეთების სიმარტივე
(2006-2019 წლები)**

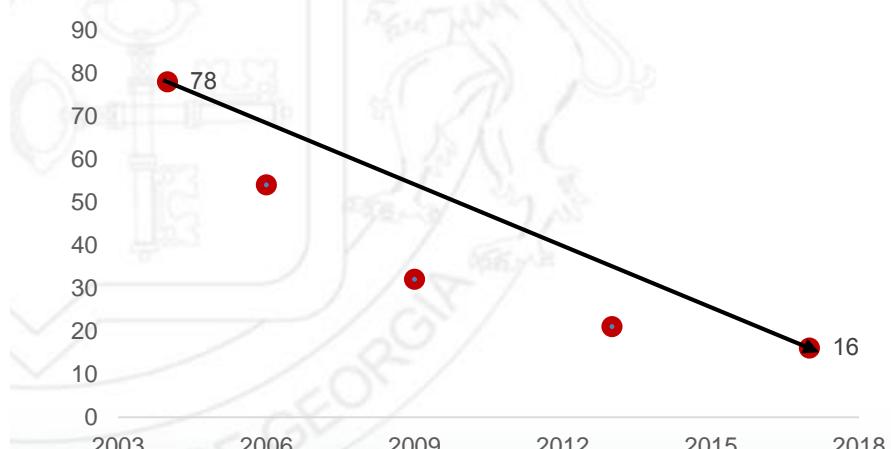
**Transparency International: კორუფციის აღჭმის ინდექსი
(2004-2017 წლები)**

**Fraser Institute: ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსი
(2004-2018 წლები)**

**Heritage Foundation: ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსი
(2004-2018 წლები)**

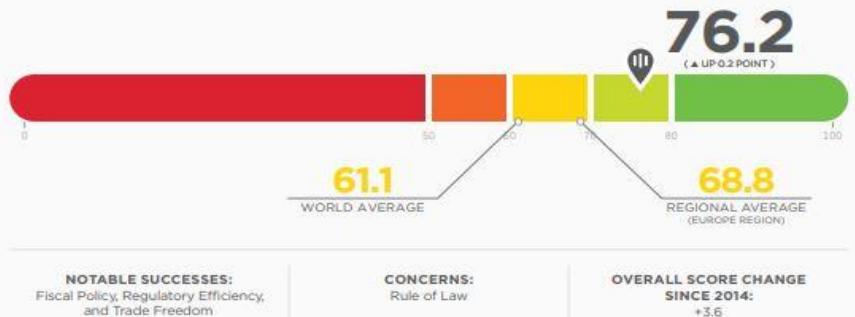

საქართველოს საერთაშორისო ჩეიტინგები მსგავს ქვეყნებთან შედარებით მუდმივი უპირატესობა

ეკონომიკური თავისუფლების ტენდენციები
ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსი, 2018

ECONOMIC FREEDOM SCORE

ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსი, 2018 (Heritage Foundation)

უკრაინა 150

სერბეთი 80

მონტენეგრო 68

აზერბაიჯანი 67

თურქეთი 58

სომხეთი 44

ყაზახეთი 41

რუმინეთი 37

ჩეხეთი 24

ნორვეგია 23

აშშ 18

საქართველო 16

შვედეთი 15

დიდი ბრიტანეთი 8

ესტონეთი 7

FREEDOM TREND

